

Stadt Leipzig

Referat für Migration und
Integration

Доктор наук Івонн Адлер

Перша та друга мова

Як я можу допомогти своїй
дитині добре вивчити німецьку
мову?

Інформація для батьків

Доктор наук Івонн Адлер

Перша та друга мова

Як я можу допомогти своїй дитині добре вивчити німецьку мову?

Інформація для батьків

Я 之 Q
叟 勸 〇
〇 〇 Ж М В
〇 〇 〇

ٲ K ط
η @ f

ٲ

Зміст

Глава 1

Як я можу підтримати свою дитину у вивченні мови(мов)? _____ **5**

- 1 Спілкування мовою _____ 5
- 2 Сприйняття мови _____ 5
- 3 Слідами звуків _____ 6
- 4 Збирач слів _____ 7
- 5 Граматика – простіше простого? _____ 8
- 6 Поради щодо оволодіння першою мовою _____ 9

Глава 2

Вивчення німецької як другої мови _____ **11**

- 1 Етапи оволодіння німецькою як другою мовою _____ 11
- 2 Поради щодо освоєння другої мови _____ 16

Глава 3

Важливі етапи розвитку в оволодінні першою та другою мовою _____ **19**

- Етапи розвитку в оволодінні першою мовою (мова в сім'ї) _____ 20
- Етапи розвитку у оволодінні німецькою мовою як другою _____ 22

Глава 4

Перелік літератури _____ **25**

Вихідні дані _____ **26**

1

Як я можу підтриматися своєю дитиною у вивченні мови(мов)?

Опанування мовою — важливий етап для дитини. З голосом та мовою батьків пов'язане почуття безпеки. Мова передає нам менталітет і культуру людей, що нас оточують.

Кожна людина має достатній потенціал для вивчення кількох мов. Деякі люди починають з однієї мови, після чого вивчають ще одну чи навіть кілька, а інші з раннього дитинства ростуть багатомовними.

Однією з найважливіших передумов хорошого володіння є використання мов у повсякденному житті. Для оволодіння мовами дитині потрібні співрозмовники, які добре володіють відповідною мовою. Перебуваючи у мовному середовищі, діти можуть дізнатися про правила відповідної мови.

Важливо, щоб дотримувався принцип «одна людина – одна мова» або «одне місце – одна мова». Дитині має бути ясно, хто якою мовою говорить і де якою мовою говорять. Кожен розмовляє з дитиною тією мовою, якою вона добре володіє.

1 Спілкування мовою

Безпека та емоційна теплота є живильним середовищем для здорового розвитку дитини. Перші слова, які чує дитина, пов'язані з прихильністю та емоційною захищеністю. Існують сильні почуття, пов'язані з мовою матері/батька. Це дуже важливо для подальшого розвитку та благополуччя дитини.

Процес спілкування у дітей починається з самого першого дня. Встановіть зоровий контакт із дитиною. Дитині необхідно зосередити свою увагу на вас та на предметі, з яким ви контактуєте. Так само він вимагає цієї уваги від вас. Поважайте свою дитину як співрозмовника. Слухайте її. Відповідайте на запитання та пропозиції вашої дитини, коли вона грає з вами, показує щось чи хоче дізнатися. Називайте речі, які ваша дитина показує вам. Супроводжуйте свої звичайні дії словами. Адресуйте ці слова безпосередньо своїй дитині.

2 Сприйняття мови

Основою оволодіння мовою є сприйняття мовних структур. Діти сприймають мелодику та інтонаційні схеми з раннього віку. Співайте для дитини та разом з нею. Говоріть простими для розуміння короткими реченнями.

Дітям подобається повторення, тому що воно допомагає їм побачити, як працює той чи інший елемент. Якнайчастіше повторюйте вірші та мовні ігри, розповідайте історії.

Поєднуючи мовний та фізичний досвід у рухливих іграх із римованими рядками, пісеньками чи танцями, ви підтримуєте сприйняття мовних структур. Радість, яку при цьому відчуває ваша дитина, посилює ефект навчання.

Коментуйте спільні дії. Це починається з дій щодо піклування про дитину. Наприклад: «Умиваємо личко, животики, ручки» тощо. Так дитина вчиться бачити зв'язок між мовою та діями. Він відчуває або бачить, що робиться і таким чином дізнається, що означає мова. Він чує та розпізнає слова та фрази. Він розпізнає типові мелодії речень. Немовлятам і малюкам рекомендується говорити вищим голосом і дуже мелодійною мовою, тому що вони краще її чують. Говоріть трохи повільніше і коротше, ніж із дорослими. Це полегшить вашій дитині впізнання слів та речень.

3 Слідами звуків

У першій фазі белькотіння (починаючи приблизно з 2-3 місяці) усі діти белькочуть однаково і починають розуміти, що здатні за своїм бажанням видавати звуки. Саме тоді формуються важливі нервові зв'язки.

Друга фаза белькотіння (приблизно з 6-8 місяця) є дуже важливою фазою в оволодінні мовою. Діти вчаться сприймати і відтворювати звуки і поєднання звуків мовою, що їх оточує. З шестимісячного віку дітям подобається, коли ви створюєте з ними «белькочучі діалоги». Це полегшує їм розпізнавання та відтворення звуків рідної мови.

Пізніше додаються дитячі віршики, оповідання та книги, які прокладають дитині шлях до вивчення слів. Заохочуйте дитину вимовляти короткі віршики. Таким чином, він може добре практикувати вимову своєї рідної мови (мов).

Розвиток м'язів рота та обличчя також важливий для становлення артикуляції.

Слідкуйте за тим, щоб дитина правильно жувала і була в змозі закрити рот. Язик повинен бути у спокої за зубами. Опущений, плоский язик у роті призводить до проблем із мовленням та неправильного положення зубів. Постійно відкритий рот (рогове дихання)

є ознакою того, що

язик знаходиться в неправильному положенні, і це призводить до частих інфекцій.

Ігри з язиком і кумедними пиками можуть сприяти розвитку м'язів рота та обличчя. Занадто довге використання соски шкідливе для м'язів рота та правильного формування зубів.

Вправи для м'язів рота та обличчя можуть бути, наприклад, такими:

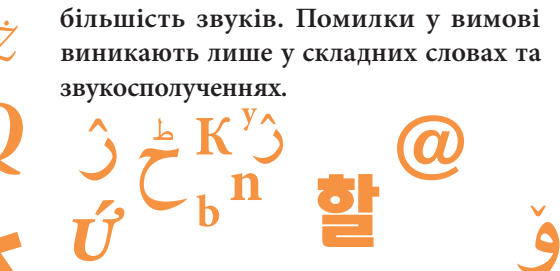
- Надути щоки
- Звести губи в дудочку, а потім широко розвести їх
- Висунути язик, потягнутися до носа, до підборіддя
- Швидко рухати язиком і видавати звук, схожий на дзвіночок.
- Рухати язиком вгору-вниз із голосом
- Змусити губи вібрувати (видавати звук, схожий на пирхання коня)
- Співати за складами (ла-ла-ла або блі-бла-блу тощо)

Таким чином ви можете заохочувати дитину до імітації звуків в ігрових діалогах вже на першому році життя. На шляху до правильної вимови дитина спочатку використовує спрощення. Він може пропускати звуки чи складки, змішувати їх чи змінювати. До 4 років діти можуть правильно вимовляти більшість звуків. Помилки у вимові виникають лише у складних словах та звукосполученнях.

4 Збирач слів

Приблизно до 18-24 місяців діти мають використовувати близько 50 слів. Це ще один важливий етап у розвитку. У дітей виникають перші уявлення про поняття. Коли вони вимовляють перше слово, вони протягом року прислухаються до мови та встановлюють зв'язки між словами та їх значеннями. Вони вже можуть дещо зрозуміти. Вони практикуються у вимові звуків та поєднань звуків мовою (мовами) своєї сім'ї. Тепер вони розуміють, що речі мають імена. Кожна з них – умовне позначення об'єкта. Таке ім'я можна використати, наприклад, щоб отримати бажану річ. Щойно діти усвідомлюють це (розуміння умовних позначень), вони починають вимовляти свої перші слова (звичай у віці близько року). Ці слова поки що не завжди звучать так само, як у дорослих. Діти часто використовують спрощення. Наприклад, вони опускають звуки чи складки. Також з'являються звуконаслідувальні слова, наприклад, у німецькій мові «мам-мам» для їжі або «вау-вау» для собаки. Напевно, у вашій мові теж є щось подібне.

Тепер дитина часто вказує на предмети. Вона хоче, щоб ви підказали їй слова. Іноді хоче отримати цей предмет. В цьому випадку типовими питаннями від дорослих будуть: Ти хочеш ведмедя? Ти хочеш ляльку? тощо. І дитина показує, що вона мала на увазі, своєю реакцією. У той самий час вона чує слово для предмета.

Ці «ігри» дуже важливі, тому що дитина дізнається, як люди розмовляють між собою. Він відчуває, що дорослі розуміють, що вона хоче сказати. Дорослі вловлюють сенс у тому, що каже дитина. Це важлива рушійна сила для оволодіння мовою.

Після того як діти засвоїли ці перші слова, починається швидко вивчення слів. Тепер діти освоюють по кілька слів на день. Їхній словниковий запас швидко збільшується.

Діти допитливі. Вони запитують, як називаються речі, з якими вони мають справу щодня. При цьому вони вибудовують мережі смислів та взаємопов'язаних понять. Речам надаються властивості чи дії. Формуються категорії. Дитина дізнається, як складаються слова, і іноді сама створює нові слова. «Мережі слів» (семантичні поля) формуються в головах дітей на різні теми. Це важливо, якщо ви хочете впевнено користуватися словами. Тому, маючи справу з дітьми, ви повинні використовувати слова у різних контекстах.

5 Граматика – простіше простого?

Коли діти можуть використовувати достатньо слів, вони починають з'єднувати їх разом.

Вони дізнаються, як слова вишиковуються в речення. Діти дізнаються, які слова в реченні пов'язані таким чином, що деякі з них змінюються (наприклад: зміна дієслів). Вони починають розуміти, за якими

правилами слова змінюються у реченні.

Допоможіть дитині освоїти граматику, використовуючи спочатку прості та відносно короткі речення. Переконайтеся, що діти чують різні форми дієслова. Щоб діти навчилися правильно відмінювати дієслова, важливо використовувати різні особи (я, ти, ми). Говоріть про себе „я“. Якщо ви маєте на увазі дитину, ви повинні говорити „ти“. Таким чином, у дитини буде багато прикладів правильного вживання дієслів.

Процес оволодіння граматикою залежить, окрім іншого, від мови. Однак спочатку у всіх мовах утворюють речення з двох або декількох слів, перш ніж дитина переходить до складніших конструкцій речень. Як правило, спочатку вона освоює простіші конструкції (наприклад, головні речення), потім складові речення (наприклад, придаткові речення), а також відмінкові маркери (відмінки).

Супроводжуйте словами свої дії та ігри ваших дітей. Пояснюйте їм, що ви робите зараз. Таким чином діти зможуть отримувати приклади і водночас дізнаватися про сенс сказаного. Вони дізнаються, як різні частини речення залежать одна від одної, і отримують приклади правильного відмінювання і необхідного порядку слів у реченні.

6 Поради щодо оволодіння першою мовою

З першого дня розмовляйте з дитиною своєю мовою - тією, яку ви знаєте найкраще і якою можете висловити свої почуття.

Використовуйте різні дієслова.

Співайте дитячі пісеньки або розповідайте казки своїй дитині.

Зберігайте рідну мову (мови) при спілкуванні з дитиною.

Використовуйте дитячі книги, картинки та фотографії для розвитку мови вашої дитини.

Заохочуйте дитину ставити запитання.

Грайте із дитиною. Використовуйте рими та прості рухливі ігри зі словесним супроводом («Їхали-їхали»).

Розповідайте своїй дитині історії.

Слухайте свою дитину та відповідайте на її запитання.

Використовуйте короткі, зрозумілі речення.

Використовуйте займенники я, ти, він, вона, ми.

2

Вивчення німецької як другої мови

Початок відвідування дитячого садка завжди пов'язаний зі страхами у дітей та батьків. Це набагато складніше для дітей, для яких рідною є інша мова. Крім страху розлуки та страху перед новим їм доводиться мати справу з мовою, яку вони поки не розуміють. Проте раннє дитинство — добрий час для вивчення мови (мов). Діти засвоюють другу мову у природному середовищі. Вони можуть спиратися на свій „досвід“ вивчення першої мови. Для того щоб це вдалося, їм потрібне середовище, в якому вони почуватимуться в безпеці.

Інтенсивний контакт із новою мовою важливий для оволодіння другою мовою. Хороша якість лінгвістичних моделей необхідна для успішного оволодіння другою мовою.

Найкращий спосіб вивчити нову мову — це повсякденна діяльність. Під час гри з іншими дітьми для цього є багато можливостей. У дитсадках діти отримують хороший набір мовних навичок від вихователів. У суспільстві однолітків у вашої дитини розвивається потреба у спілкуванні з

іншими. Опанування другою мовою виявляється для дитини корисною та необхідною. Він хоче спілкуватися з іншими та зацікавлений у розшифровці мови. Це важлива передумова для успішного освоєння другої мови.

1 Етапи оволодіння німецькою як другою мов

Діти починають вивчати свою другу мову в дуже різний час. Вступ до дитячого закладу зазвичай є поштовхом для оволодіння другою мовою. Діти стикаються з необхідністю спілкування іншою мовою. Для них це спочатку пов'язане із розчаруванням. Вони вже навчилися користуватися мовою спілкування. Вони могли повідомити про свої потреби. Їхні мовні навички розвиваються дуже по-різному залежно від їхнього віку.

З цієї причини при описі процесу освоєння німецької як другої мовини використовується вікова класифікація. Діти, які вивчають німецьку як другу мову віком від двох до приблизно чотирьох років, **11**

проходять ті самі етапи, що й ті хто вивчає першу мову. Швидкість, з якою долаються ці етапи, сильно варіюється у різних дітей. Це залежить від загального розвитку дитини та умов, у яких вона стикається з німецькою мовою. Доведено корисність перебування дітей у німецькомовному середовищі не менше 4 годин на день. Для оволодіння другою мовою також важливо, щоб діти почувалися комфортно у новому середовищі. Їм потрібен час, щоб ознайомитися з навколишнім середовищем, з дітьми та з мовою.

Ви можете підтримати свою дитину у вивченні другої мови, заохочуючи її. Багатомовність багато в чому означає велику перевагу у подальшому розвитку дітей.

Розвиток компетенцій в німецькій як другій мові (на основі моделі КомМіг Адлера 2011 р.)

Модель розвитку компетенцій для оволодіння німецькою як другою мовою для дітей мігрантів (КомМіг) робить зрозумілими різні етапи оволодіння. Компетенції, які дитина набуває на певному етапі, удосконалюються на наступних етапах. Модель підходить для розгляду освоєння другої мови дітьми від одного до семи років.

Етап А

*Знайомимося з мовою та людьми
Вчимосся сприймати нову мову*

Цей етап є дуже важливим для дітей. Перш ніж вони зможуть говорити німецькою мовою, вони повинні навчитися її чути. Вони чують типову мелодію мови та засвоюють інтонаційний малюнок. Діти можуть поступово чути та впізнавати окремі слова з потоку мови. Вони розуміють фрази, що повторюються (наприклад: Добрий день. До побачення. Ми йдемо до саду. тощо.). У цей період дуже важливі пісеньки, рухливі ігри та віршики. З їхньою допомогою дитина може краще розкрити для себе мовні структури німецької мови. Шляхом спостереження вона може визначити, що потрібно зробити, і, таким чином, включитися в гру. У цьому етапі дітям потрібна активна невербальна підтримка (міміка, жести, голос). У конкретній ситуації можуть самостійно додумати, що означає сказане. На цьому етапі важливо, щоб діти почувалися комфортно у

дитячій групі. Вихователі та діти у групі підтримують дитину, показуючи їй, як їй розібратися у ситуації. Він знайомиться з ритуалами та просто-рама. Дитині надається можливість привнести у повсякденне життя пісні, ігри та віршики з рідної мови.

Цей етап, на якому дитина ще не говорить, може забрати чимало часу. Тільки коли дитина навчиться сприймати німецьку мову і зможе чути окремі слова, вона почне говорити. Деякі діти спочатку не наважуються говорити іноземною мовою і чекають, доки стануть впевненішими.

Етап В

Перші слова німецькою мовою

Тепер дитина дізнається про окремі слова в потоці мови. Деякі слова стають сигнальними, тому що вони завжди пов'язані з тими самими діями (наприклад: Туалет. Мити руки. Накривати на стіл. Одягатися...). Він також намагається сам вимовити перші слова (наприклад: Пити. Будь ласка. Вітаю. Машина...).

Дитина розуміє ідіоми, які повторюються щодня. Розуміння все ще прив'язане до конкретної ситуації. Дитині потрібно багато невербальної підтримки, щоб зрозуміти підказки німецькою мовою. Діти розуміють, що всі поняття, які вони вже знають, також мають назву у новій мові. Поступово вони запам'ятовуватимуть слова. Це залежить від того, що важливо для дитини,

щоб мати можливість спілкуватися з іншими в грі або в повсякденній діяльності. Для розуміння йому потрібна підтримка — конкретна ситуація, міміка та жести. Щоб їх зрозуміли, вони також використовують міміку та жести.

Етап С

Розширення словникового запасу

Щоб мати можливість спілкуватися німецькою мовою, дитині необхідний мінімальний словниковий запас. Крім позначення предметів (іменників) у ньому мають бути також слова, що позначають дії (дієслова). Для дітей важливо завжди засвоювати правильний артикль для іменника. Це непросто для всіх, хто вивчає німецьку як другу мову. Знання різних дієслів важливо для дитини, щоб краще висловлювати свої потреби. Крім того, дієслова відіграють важливу роль у реченні. Тепер діти краще дізнаються про окремі слова. Вони розуміють, що мають на увазі у повсякденному житті. Їхній активний словниковий запас розширюється. Вони називають предмети у своєму найближчому оточенні та знають слова, важливі у повсякденній діяльності.

Деякі повсякденні висловлювання імітуються без розуміння кожного слова. Діти починають пов'язувати слова. Залежно від першої мови та віку при вступі до дитячого садка можуть виникнути труднощі з вимовою німецькою мовою. Діти зазвичай можуть подо-

лати це з часом, так само, як вони це роблять зі своєю рідною мовою.

Етап D

Освоєння граматики

Цей етап тісно пов'язані з етапом С. Якщо діти вже знають значення різних слів, вони намагаються осмислено поєднувати їх.

Тепер діти повинні засвоїти правила німецької мови для побудови речень та зміни слів у реченнях. Це процес, який займає тривалий час. Це також стосується дітей, які ростуть, говорячи однією мовою. Він складається з наступних етапів:

1 - Основні положення

Діти повинні визнати, що в німецькій мові дієслово, що відмінюється, стоїть на другому місці в головному реченні. Так само слід засвоїти, що підмет визначає форму дієслова. Дієслова відмінюються за певними правилами (я йду, тийдеш тощо). Складність полягає в тому, що дієслова, що часто використовуються, також часто виявляються неправильними. Діти мають вивчити ці форми на прикладах.

На цьому етапі дітям важливо отримати чіткі приклади компетентних носіїв мови (педагогів). Спеціальні питання (W-питання: що, чому, як...) допомагають дітям засвоїти

ці конструкції. Якщо дитина може правильно поставити ці питання, значить, вона

засвоїла правило порядку дієслів (приклад: Хто грає зі мною?).

2 - Відмінкові маркери

Після того, як діти розгадали таємницю головної речення, вони звертають увагу на відмінкові маркери (відмінки). Необхідною умовою для освоєння відмінкових маркерів є знання граматичного роду відповідного іменника. Це часто викликає труднощі у тих, хто вивчає німецьку мову.

Дітям важливо запам'ятати правильний артикль іменника. Його просто слід завчити. Вивести його логічно неможливо.

Діти, які ростуть з німецькою в якості єдиної мови, освоюють правильні відмінкові маркери приблизно з трьох з половиною років. Ось чому від молодших дітей, які вивчають мову як другу, можна очікувати цього лише в цьому віці. Діти повинні досягти більш глибокого розуміння відносин між дієсловом та об'єктом, а також прийменниками, їх значеннями та функціями. Так наприклад: «Я кладу олівець на стіл» (знахідний відмінок), але: «Олівець лежить на столі» (давальний відмінок). Деякі прийменники завжди вимагають певного відмінка, тоді як інші залежать від сенсу речення чи дієслова, як у прикладі вище. Це вимагає від дитини глибокого розуміння мови, знання прийменників та роду іменників.

3 — Придаткові речення

На цьому етапі дитина повинна усвідомити, що якщо речення починається з союзу або союзного слова (оскільки, якщо, тому, що ...), дієслово, що відмінюється, переміщується в його кінець. Це правило для придаткового речення відрізняється від правила побудови головної речення. Частково це призводить до того, що правильний порядок дієслів не завжди вірно розпізнається дітьми. Діти можуть надмірно узагальнювати будь-яке правило. Це залежить від якості німецькомовного середовища, а також від ступеня володіння першою мовою та її правилами. Зокрема, діти, які вже добре володіють своєю рідною мовою, можуть спочатку застосовувати її граматичні правила до німецької мови. Однак це перехідне явище і воно легко усувається при достатньому контакті з німецькою мовою.

Ці три основні етапи в освоєнні граматики часто йдуть паралельно один одному у дітей, які починають вивчати німецьку мову пізніше (після 3 років). Однак для того, щоб вивчити правильну граматику, викладачі повинні спочатку зосередитися на структурі головного речення і лише потім – на придаткових реченнях та відмінкових маркерах.

Ця глава охоплює лише основні аспекти засвоєння граматики. Крім того, дитина освоює інші особливості мови, якими вона може добре

опанувати за наявності хороших зразків для наслідування та їх високої повторюваності.

Етап E

Розвиток мовних навичок

Приблизно через рік-півтора діти опиняються приблизно на рівні своїх однолітків. Їхній словниковий запас обома мовами значно зріс. Зазвичай вони можуть спілкуватися без особливих проблем.

Наразі йдеться про надання дитині впевненості в собі для активної участі в дитячій групі. Орієнтація на базову лексику першого класу є корисною для підготовки до відвідування школи. Це полегшує дитині знайомство з письмовою мовою.

Дрібні особливості, наприклад, так званий «акцент», не є дефектом і дуже індивідуальні в різних дітей. Аналогічно, навіть у разі хорошого володіння німецькою мовою іноді трапляється використання неправильних артиклів. Це абсолютно нормально і стосується навіть дорослих, які вивчають німецьку як другу мову.

2 Поради щодо освоєння другої мови

Покажіть дитині, що розумієте її страхи. Також покажіть їй, що складнощі з висловлюванням думок – це не брак нової мови, що вона просто ще не цілком освоїла її. Це скоро зміниться. Дайте дитині впевненість у тому, що вона може вивчити нову мову, і дайте зрозуміти, що вона має достатньо часу для цього.

Заохочуйте вашу дитину говорити німецькою мовою в дитячому садку та в інших ситуаціях.

Зберігайте рідну мову дитини. Говоріть з дитиною своєю мовою, як завжди. Таким чином, дитина відчувається в безпеці та емоційно захищена.

Діти дуже добре розрізняють той факт, що в дитячому садку говорять німецькою, а вдома рідною мовою. Кожен розмовляє з дитиною тією мовою, якою вона добре володіє. У дитячому садку це вихователі, які говорять німецькою. Вдома розмовляють рідною мовою (мовами). Дитина вільна у виборі мови, якою вона хоче говорити. Так що цілком можливо, що вона і вдома іноді говоритиме німецькою. Покажіть їй, що ви з цим погоджуєтесь, а якщо ні, теж дайте їй це зрозуміти. Дайте вашій дитині можливість вирости багатомовною і розмовляйте з нею своєю мовою. Однак врахуйте також, що вона може спочатку змішувати мови або тимчасово вибирати одну з мов як свою улюблену.

16 Покажіть дитині, що вам цікаво те, що відбувається у дитячому

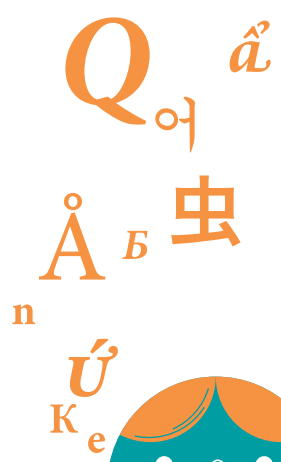
садку. Вона повинна пишатися тим, що вивчила ще одну мову.

- Зберігайте рідну мову дитини. Вона створює їй почуття безпеки і викликає позитивні емоції.
- Спілкуйтеся з дитиною тією мовою, якою ви вільно говорите.
- Дитині має бути ясно, хто якою мовою говорить. Під час спілкування з дитиною дотримуйтеся однієї мови. Принцип такий: «Одна людина – одна мова» або «одне місце – одна мова» – у дитячому садку розмовляють німецькою, вдома – рідною мовою.
- Зробіть так, щоб у вашої дитини було достатньо можливостей для спілкування німецькою мовою (бажано 4-6 годин на день).
- Заохочуйте вашу дитину говорити німецькою.
- Змішування мов іноді цілком нормально при вивченні двох мов.
- Розвивайте всі мови вашої дитини і дайте їй можливість спілкуватися цими мовами.
- Нехай ваша дитина сама обирає, коли і якою мовою говорити.
- Зробіть так, щоб ви і ваша дитина усвідомили, який великий скарб — бути багатомовним.

І ще дещо:

Не турбуйтеся, що білінгвізм не є причиною порушення мовного розвитку. Діти, які ростуть з кількома мовами, мають ширшу лінгвістичну поінформованість та гнучкіше мислення.

Якщо все ж таки виникають труднощі, зупинки у розвитку, вони зазвичай проявляються в обох мовах. Недостатнє володіння однією з мов може бути викликане недостатнім мовним контактом або недостатньою якістю мовного середовища. Порадьтеся з вихователями. Вам можуть допомогти логопеди чи педіатри.

Важливі етапи розвитку в оволодінні першою та другою мовою

Опанування першою мовою відбувається індивідуально в різному темпі, але основні його етапи ті ж самі. Отже, тривалість цих періодів слід розглядати як приблизне, орієнтовне значення.

Деяка важлива інформація представлена у таблиці нижче.

Етапи розвитку в оволодінні першою мовою (мова в сім'ї)

	Вік (приблизно)	На що звертати увагу	Підтримка від батьків
Перші кроки у освоєнні мови		Дитина дивиться на вас, коли ви кажете, і виявляє увагу до мови. Повертає голову у бік джерела звуку. Позитивно реагує на знайомі голоси. Голос матері діє заспокійливо. Дитина позитивно реагує на дитячі пісеньки. Він починає белькотіти. (2-3-й місяць)	Встановлюйте зоровий контакт із дитиною та розмовляйте з нею. Використовуйте дитячі віршики, пісеньки, ігри на колінах типу «Їхали-їхали», коли спілкуєтесь з дитиною.
Белькотіння (2-й етап белькотіння)	я у 6-8 місяців	Дитина все частіше белькоче звуки та звукові послідовності, схожі на рідну мову. Мелодія белькочуючого монологу також стає все більш схожою на мелодію рідної мови. Увага: Якщо дитина перестала белькотіти, це може бути ознакою порушення слуху. Найкраще звернутися до педіатра.	Заохочуйте дитину белькотіти. Відповідайте або ведіть белькочуючий діалог. Продовжуйте використовувати дитячі віршики, пісеньки, ігри типу «Їхали-їхали», коли спілкуєтесь з дитиною. Розповідайте дитині, що ви робите. Запитуйте: «Де...»
Межа в 50 слів	18-24 місяці	Перше слово вимовляється приблизно в 1 рік. Не пізніше ніж до свого другого дня народження дитина повинна сама використовувати не менше 50 слів. Вимова деяких звуків залишається неточною. Є спрощення, перестановки та пропуски. Увага: Якщо дитина старше 2 років говорить мало слів або взагалі не говорить, слід звернутися за консультацією до педіатра чи логопеда.	Читайте вголос книжки з картинками та розглядайте їх разом із дітьми першого року життя. Більше співайте зі своїми дітьми. Грайте із дитиною. Відповідайте на запитання, називаючи те, що цікавить дитину. Запитуйте дитину: «Де...», «Що...» тощо.

<p>Сплеск словникового запасу (багато нових слів)</p>	<p>з 18-24 місяців</p>	<p>Після того, як дитина використовує в мові 50 і більше слів, активний словниковий запас починає збільшуватися, додаючи кілька слів на день. У три – три з половиною роки дитина освоює більшість звуків. При цьому поки що можуть зустрічатися помилки та спрощення зі складними звуками та звукосполученнями.</p> <p>Увага:</p> <p>Якщо у дитини немає сплеску словникового запасу після освоєння близько 50 слів, і засвоєння дитиною нових слів дуже повільно, слід звернутися до фахівця.</p>	<p>Говоріть з дитиною про те, що вона робить. Віддавайте невеликі доручення та показуйте, що ви раді, коли він досягає успіху. Відповідайте на те, що дитина хоче вам сказати. Дитячі віршики роблять структуру слів зрозумілою.</p>
<p>Грамати́ка</p>	<p>з 18-24 місяців</p>	<p>На 3-му році життя дитина вчиться поєднувати слова разом. Він повинен розпізнавати правила рідної мови з мовного середовища. З трьох із половиною років діти можуть розрізняти дедалі більше взаємозв'язків. Вони удосконалюють граматику. До 4 років вони можуть висловлюватися граматично правильно.</p> <p>Увага:</p> <p>За наявності великої кількості помилок або незвичайних варіантів у структурі пропозиції, які дитина не виправляє через деякий час, не пізніше 4-річного віку слід перевіритися у спеціаліста (логопеда). Бажано, щоб ця перевірка проводилася рідною мовою дитини або на бажаній нею мові.</p>	<p>Розмовляйте з дитиною простими, чітко структурованими реченнями. За допомогою ігор уточнюйте порядок слів у реченні. Кругові ігри, лічилки або перші ігри з чіткими правилами допомагають дитині розвивати розуміння мови та граматику. Ви найкраще знаєте, що важливо у вашій мові. Подавайте своїй дитині добрий приклад.</p>

Оволодіння другою мовою залежить від безлічі факторів, наприклад, вік, в якому дитина починає контактувати з німецькою мовою, необхідність спілкування цією мовою, інтенсивність,

якість та тривалість взаємодії дитини з німецькою мовою, особистість дитини, ставлення до нової мови та інші сімейні та соціальні умови.

Етапи розвитку у оволодінні німецькою мовою як другою

	Вік (приблизно)	На що звертати увагу	Підтримка від батьків
Сприйняття мови		Діти повинні сприймати мову і вчитися структурувати її, вони повинні вміти чути окремі слова, що повторюються. Дитина спілкується переважно невербально.	Заохочуйте дитину підспівувати дитячим пісенькам та приєднуватися до інших дітей у іграх. Заохочуйте дитину розуміти більше. Допоможіть їй знайти друга, який може показати і допомогти їй.
Засвоєння слів		Дитина вимовляє свої перші слова. Вона розуміє, що в кожній мові для всього є своє ім'я.	Заохочуйте дитину використовувати нові мовні навички. Виявіть розуміння, якщо ваша дитина незадоволена тим, що вона не все розуміє і ще не може багато чого сказати.
Розширення словникового запасу та поєднання слів		Дитина може використовувати відповідні слова у різних побутових ситуаціях. Тепер крім іменників у її розпорядженні є дієслова та інші частини мови. Тепер вона розуміє твердження у повсякденних ситуаціях. Поки що часто реагує на сигнальні слова. Вона уже може коментувати дії, що часто повторюються, і з'єднувати слова разом.	Продовжуйте заохочувати вашу дитину використовувати нові мовні навички. Надайте дитині різноманітні можливості говорити німецькою мовою (дитячий садок, ігровий майданчик, магазини).

Головні речення	З 2-2,5 років	<p>Тепер дитина може становити короткі речення, в яких відмінне дієслово стоїть на правильному місці. Вона починає правильно відміняти дієслова.</p> <p>Дитина може спілкуватися німецькою мовою з однолітками у своїх іграх та діях.</p> <p>Вона розуміє, що мають на увазі у відповідній ситуації.</p>	<p>Забезпечте для неї можливості контактів з дітьми, які розмовляють тією ж мовою, а також з дітьми, які розмовляють німецькою.</p> <p>Покажіть дитині, що ви пишете тим, що вона може спілкуватися двома (або більше) мовами.</p>
Придаткові речення та відмінки	З 3-3,5 років	<p>Тепер дитина може говорити довгими та складнопідрядними пропозиціями. Вона допускає все менше помилок у відмінках. Часто розуміє, що мають на увазі, навіть поза діями.</p> <p>Її мовні навички у німецькій мові – на рівні її однолітків.</p> <p>У цілому словниковий запас першою і другою мовами відповідає віку.</p>	<p>Заохочуйте вашу дитину використовувати обидві мови (всі мови) і надавайте їй можливості для цього (товариші з ігор, книги тощо).</p>

4

Перелік літератури

Adler, Y. (2010) Kompetenzentwicklungsmodell des Zweitspracherwerbs Deutsch bei Kindern unter 7 Jahren (KomMig). In: Sprachheilarbeit 3/2010, 121–128

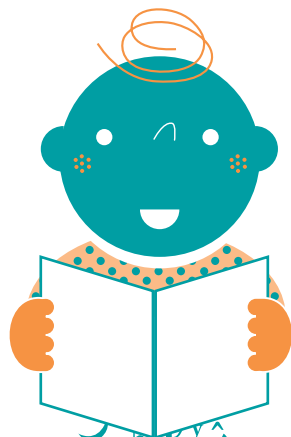
Adler, Y. (2011) Kinder lernen Sprache(n). Alltagsorientierte Sprachförderung in der Kindertagesstätte. Stuttgart: Kohlhammer Verlag

Barmer, Zeit für Kinder e.V., dbl , BVKJ (Hrsg.) (2004) Sprich mit mir. Tipps, Ideen, Informationen und viele Spiele zur Förderung der Sprachentwicklung. Turnhout, Belgien: Proost NV

Günther, B., Günther, H. (2007) Erstsprache Zweitsprache Fremdsprache. Eine Einführung. Weinheim: Beltz Verlag

Leist-Villis, A. (2008) Elternratgeber Zweisprachigkeit. Tübingen: Stauffenberg Verlag

Tracy, R. (2007) Wie Kinder Sprachen lernen. Und wie wir sie dabei unterstützen können. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag

h
p
n
k
y
f
C
p
K
h
u
T

@
ش

B
η
까
클 D
G
吏

*

η
c
f
D
0

B
z
h

M

Вихідні дані

Видавець

Місто Лейпциг

Обер-бургомістр

Відділ з питань міграції та інтеграції

04092 Leipzig

Телефон 0341 123-2690

Ел.пошта migration.integration@leipzig.de

Інтернет www.leipzig.de/migranten

Редакція

Біргіт Реснянський

Стоян Гутучков, відповідальний згідно із законом
про друк

Автор

Доктор наук Івонн Адлер

Переклад

Comtext Fremdsprachenservice GmbH

Верстка

Катаріна Циммерхакль

www.dreieinszwo.de

Печатка

Місто Лейпциг, Головне управління

2-е видання

Лейпциг, грудень 2014

할

ă

۞

ü

@

W

p_h

طح B

Б

ل\$어

η

y

گ

طح

ε”t

č

F_b

虫

9

D K

ي

까

Đ K멘

Ü B

강

ي

e?

f Q

G

를

Ä K

ش

و

할

شلا

Б C m

¥

شلا

